No. 5062 — 1857

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00; *franko* door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 28 MEI.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 27 Mei.

Wij deelen hieronder mede het beknopt verslag van de zitting, gisteren door de Tweede Kamer gehouden. Niettemin laten wij hier volgen, wat ter zake van de hangende wetsvoordragt tot regeling van het lager onderwijs, naar aanleiding van de afdeeling: Onderwijs, van de begrooting voor Binnenlandsche Zaken, gesproken is.

De heer *van Hoëvell* ondersteunt de vraag, gisteren door den heer Elout gedaan: wanneer zal de Kamer ontvangen het antwoord op het voorloopig verslag betrekkelijk de wetsvoordragt op het onderwijs? Hij gelooft vrij te mogen zeggen, dat bij hem die vraag uit eene andere bron ontspringt dan van den heer Elout. Deze en zijne vrienden verlangen gaarne het antwoord op het voorloopig verslag, maar verlangen de wet niet. Spr. daarentegen verlangt de wet, gelijk ze der Kamer is aangeboden, behoudens eenige wijzigingen, die de meerderheid in het voorloopig verslag heeft aangewezen. Als men den tegenwoordigen toestand betrekkelijk de zaak van het onderwijs vergelijkt met dien van een jaar geleden, dan gelooft hij, dat die toestand dezelfde is. Ook toen was een dergelijk ontwerp aangeboden; ook toen was er een voorloopig verslag; ook toen wachtte men iederen dag en ieder oogenblik het antwoord, opdat de wet eindelijk, behoudens eenige amendementen, mogt worden aangenomen en tot stand komen. Thans, een jaar later, waarin zoo gewigtige gebeurtenissen hebben plaats gehad, altoos met het oog op die wet en door die wet; een jaar, waarin men dreigde en vreesde, dat ten aanzien van die wet een geheel ander beginsel zal worden ten uitvoer gelegd, is men in denzelfden toestand. Hij gelooft dus, dat de vraag van hen, die de wet verlangen, allezins geregtvaardigd is en zij niet gerust kunnen zijn, vóór er geantwoord is op het voorloopig verslag, vóór de wet in diskussie komt. Het vervlogen jaar is zeer ongelukkig geweest voor de Kamer; er is niets tot stand gekomen. Er zijn ja, vele en gewigtige werkzaamheden door de Kamer verrigt, maar er is niets afgedaan, doordien de Regering niet geantwoord heeft op de voorloopige verslagen nopens de belangrijke wetten. De Kamer heeft hard gewerkt. Hij gelooft, dat, als men het werk van dit jaar vergelijkt met vroegere jaren, in dit jaar de Kamer het 't drukste heeft gehad; maar het was helaas het werk van Penelope. Hij ondersteunt dus ten krachtigste de vraag van den heer Elout: wanneer zal de Kamer ontvangen het antwoord op het voorloopig verslag nopens de wet op het onderwijs? Wanneer zal dat belangrijk wetsontwerp in diskussie worden gebragt?

De heer *Elout van Soeterwoude* zegt, ook het plan te hebben gehad eene vraag aan den minister van Justitie te doen, in verband met het gisteren gehouden debat. Hij kan begrijpen, dat men terugdeinst om op het staatsgebied een beginsel toe te passen dat men zijn leven lang beleden heeft, maar hij kan niet begrijpen, dat men op eenmaal zou loslaten, wat men jaren lang als lid der Kamer op politieke en juridieke gronden had voorgestaan. Hij komt nu terug op zijne vraag nopens de wetgeving tot oprigting eener bijzondere school te Assen; hij wenscht niet alleen antwoord te erlangen op de vraag van den heer Hoëvell, maar ook nopens de bovengemelde weigering. Hij wenscht bepaald te weten of het antwoord aan Assen gegeven, juist is.

De *Minister van Binnenlandsche Zaken* kan niet zeggen binnen hoeveel dagen de memorie van beantw. op het verslag nopens het onderwijs gereed zal zijn, maar hij kan wel verzekeren, dat hem niets meer aan het hart ligt dan om een einde te maken aan de taak die op hem rust, niet alleen voor wat betreft de herziening van het ontwerp in verband met de aanmerkingen der Kamer, maar ook wat aangaat de verdediging in deze Kamer; hij haakt naar het oogenblik om die taak te kunnen aanvangen en volbrengen. — Wat de vraag betreft nopens de bijzondere school te Assen zegt de minister dat het antwoord juist is; men zeide, dat het dit antwoord in strijd zou zijn met de roeping van het ministerie, maar hij heeft zich niet verbonden om ten aanzien een andere gedragslijn te volgen, dan toen hij in het vorig ministerie zitting had; hij is dus niet konsequent geweest; het heeft geen punt van overleg tusschen de ministers uitgemaakt hoe te handelen betrekkelijk het onderwerp der bijzondere scholen.

De heer *Groen van Prinsterer* merkt op, dat hij in deze zitting dikwerf heeft gezwegen; hij gevoelt echter, dat het stilzwijgen te lang zou kunnen worden bewaard. — Wat de quæstie der bijzondere scholen betreft, — zoo hij had kunnen voorzien dat onder dit ministerie dezelfde gedragslijn wierd gevolgd als onder het vorige, dan zou hij voorzeker zijn in 1854 gedaan voorstel herhaald hebben. De minister zeide, dat die quæstie geen punt van overleg in het kabinet heeft uitgemaakt; maar spr. vraagt hoe dit mogelijk is bij een ministerie, dat juist om de onderwijsquæstie, waarmede de bijzondere scholen zoo zeer in verband staan, was opgetreden; hij meende bepaald te kunnen bouwen op den minister van Justitie. Spr. komt vervolgens terug op de rede van den minister van Justitie in verband met de behandeling van het adres van Uithuizen; hij zou ongaarne eenig woord bezigen, waaruit de minister van Justitie hem naderhand zou kunnen verwijten, dat hij vergeten had dat hij stond tegenover een voormalig en tegenover een toekomstig vriend; hij wijst ook op het niet onderteekenen der memorie van toelichting van het ontwerp nopens het lager onderwijs door den minister van Justitie; hij gelooft dat, na al hetgeen er heeft plaats gehad, de hoofdargumenten dier memorie van toelichting ontleend moesten zijn aan het overleg tusschen de ministers van Justitie en van Binnenlandsche Zaken. Het voorname punt van het onderwijs is toch de beteekenis van het woord *christelijk*, en nu is de geheele memorie van toelichting er op ingerigt om de kracht van dat woord weg te nemen. En wat zeggen nu de voorstanders van den minister van Justitie? Zij zeggen dat dit niet is de meening van den minister van Justitie, maar wel van den minister van Binnenl. Zaken. Hij dringt nu niet aan op eene verklaring nopens de memorie van toelichting, maar hij verlangt wel dat de mem. v. beantw. de homogene uitdrukking moge zijn van het gevoelen der ministers van Binnenl. Zaken en van Justitie. Men vroeg wanneer die memorie zal worden ingediend; spr. zou den minister op dit punt niet willen of durven drijven; hij zou tevreden zijn met eene duidelijke uiteenzetting der hoofdtrekken van het antwoord. Hij verlangt evenwel dat het overschot der zitting zoo veel mogelijk op dat éene punt van het onderwijs gekoncentreerd worde, behalve natuurlijk het ontwerp nopens de spoorwegen, dat telkens boven aan staat; hij wil dat de Kamer een kader van werkzaamheden make en dat de onderwijswet de prioriteit erlange. Als men nagaat den tijd aan de behandeling der jagtwet besteed, en als men dan eerst in behandeling wil nemen het ontwerp nopens de regterlijke organizatie, dan zal de behandeling van de onderwijswet ondenkbaar zijn. Inmiddels ontvangt de Kamer telkens nieuwe wetten; maar wat beteekent dat gedurig inkomen van wetten op het einde der zitting? Het is alles voor de afdeelingen; want in het systeem, dat bij de Kamer is aangenomen, vervalt alles met de sluiting der zitting; alles zal dus uitloopen op nutteloozen arbeid en afleiding. Spr. moet ook nog wijzen op eene belangrijke omstandigheid. Er is, voor zoover hij zich hij zich herinnert, nog nooit een ministerie geweest, dat zich zulk een lang leven voorspiegelde als het tegenwoordige. Telkens straalt dit door; de minister van Justitie wijst op eene herziening van het strafwetboek; de minister van Financiën biedt eene herziening van het belastingstelsel aan; maar nu gelooft hij dat de toestand, waarin wij verkeeren niet von dien aard is, dat zulk eene bijzondere langdurigheid van leven aan dit ministerie belooft. Hij zou nu niets noodlottiger rekenen dan wanneer door eene onvoorzien toeval de onderwijswet in deze zitting niet in diskussie werd gebragt. Zoo iets zou voor niemand wenschelijk zijn en dit brengt hem terug tot een retrospektieven blik op de optreding van dit ministerie. Hij vraagt hoe men is teleurgesteld. Wat was het denkbeeld bij de optreding van het kabinet bij iedereen, behalve misschien bij het ministerie zelf? Hij zal daarop nu niet zelf het antwoord geven, maar een ijverig voorstander van het beginsel van het vorig onderwerp doen spreken. Hij leest de volgende passage voor uit de rede van den heer van heer van Zuylen, waar deze zeide: »Ik zal er niet aan herinneren wat tegen dat ontwerp (dat van den heer van Reenen) is geschreven en gewreven; maar dit wensch ik te konstateeren, dat de voorname en noodzakelijke oppozitie gerigt ware tegen de gemengde school." Spreker wenscht ten slotte dat het ontwerp ten minste nog in deze zitting in beraadslaging worde gebragt. Hij verlangt dit niet omdat hij zich verbeeldt dat er eensklaps zulk eene verbazende omkeering in de verhouding der meerderheid gekomen zou zijn, maar wel omdat hij aan de diskussie veel meer hecht dan aan tien verslagen der sektiën. Hij acht dus de diskussie een onwaardeerbaar voorregt, welke ook de uitkomst zij. Spr. herhaalt echter dat, als ook nu, door toevallige omstandigheden, de diskussiën geen voortgang zouden hebben dit een ramp voor het vaderland zou zijn.

De heer *van Hoëvell* herinnert, dat de minister zoo even heeft te kennen gegeven: ik kan u niet zeggen, wanneer het antwoord op het voorloopig verslag zal komen; alleen kan ik u dit zeggen: ik haak naar den tijd, dat de behandeling van de wet zal plaats hebben. Dat wist spreker. Het is natuurlijk, dat de min. v. Binnenl. Zaken, belast met eene zeer gewigtige taak, verlangt naar het oogenblik, dat hij ze kan volvoeren. Maar dit is geen antwoord. Hij heeft gevraagd: *wanneer* zal het antwoord komen, en *wanneer* zal de wet worden behandeld? Waarom heeft hij dat gevraagd? Om twee redenen: 1°. om daaruit op te maken of de wet nog in deze zitting zal kunnen worden behandeld en tot stand komen: want hij stemt geheel in met den heer Groen, dat anders het geheele werk, dat daartoe is verrigt, weder geheel zal worden vernietigd; — maar 2°. omdat de Kamer dan eenigzins zal kunnen berekenen, hoe verder de werkzaamheden zullen worden geregeld. Thans is er een reces ophanden, en hij gelooft dat de quæstie van het onderwijs voornamelijk tot die regeling zal bijdragen. Als nu het antwoord niet komt, is het onmogelijk eenige berekening te maken; en hij verlangt het antwoord ook in het belang van die leden, welke niet in de residentie wonen, van hen, die ook voor de toekomst willen weten, hoe het met de zaak gelegen is. Hij neemt dus de vrijheid op nieuw den min. v. Binnenl. Zaken te verzoeken, of hij niet, met het oog op deze twee omstandigheden, eenigen meer bepaalden termijn zou willen geven, binnen welken het antwoord zal worden ingediend.

De heer *Thorbecke* meent, dat men te ver gaat en te sterk dringt als men, gelijk de heer Groen, wil, dat de minister zich ook verklare over de wijze van uitvoering der bepalingen, nopens de bijzondere scholen. Dit punt staat niet op zich-zelf, maar is, in betrekking tot het hoofdpunt, eene ondergeschikte zaak, en als nu die leden, die op dit punt aandringen, willen medewerken tot eene bespoedigende afdoening van de onderwijswet, dan wordt het punt spoedig beslist. De heer Groen zeide, dat het een treurig verschijnsel zou zijn, dat we nu, een jaar na de optreding van dit ministerie, nog niets gevorderd zijn. Spr. gelooft echter dat, al wordt de onderwijswet aangenomen, de heer Groen nog niet meenen zal ver gevorderd zijn; maar Spr. kan die bedenking op dit punt niet onbeantwoord laten, hij gelooft toch dat we nu reeds eene groote schrede voorwaarts hebben gedaan. Wat toch hebben we zien gebeuren? Dat de groote beginselen van het vorig ontwerp, zoo als die daarin in overleg met de Kamer waren opgenomen, door dit ministerie zijn erkend en beschermd in het nieuw ontwerp. Dat is veel gewonnen en is dus een triumf van de waarheid, die we wel mogen erkennen.

De heer *Groen van Prinsterer* blijft aandringen om de bestaande verordeningen nopens de bijzondere scholen met billijkheid en regtvaardigheid toe te passen; dit is in zijn oog geen punt van ondergeschikt belang. De heer Thorbecke vroeg of spr. wel ernstig de tot standbrenging der wet wil; hij antwoordt ja, maar overeenkomstig zijne beginselen en niet volgens die van den spreker uit Deventer; maar in allen geval wil hij diskussie, omdat dit eene behoorlijke voorbereiding kan zijn voor eene wet in zijn geest. Maar toch, indien het al zoo ver kwam dat de meerderheid der Kamer het ontwerp aannam, dan

nog zou dit beter zijn dan de tegenwoordige toestand van desorganizatie.

De *minister van Binnenl. Zaken* herhaalt, dat zijn wensch is, om de onderwijswet zoo spoedig mogelijk in behandeling en kan het zijn tot afdoening te brengen. Zijn voornemen is ook om de mem. v. beantwoording zoo spoedig mogelijk bij de Kamer in te dienen, maar men houde het hem ten goede, dat hij niet trede in de bepaling van eenigen dag. Hij moet zich te eerder van eene dagsbepaling onthouden, omdat toch het voorname punt, waarop de heer Groen doelde, ook in den raad van ministers moet behandeld worden, gelijk dit ook het geval was met de memorie van toelichting, al draagt die memorie alleen de handteekening van den minister van Binnenl. Zaken. In antwoord op de vraag van den heer Elout, of de minister de bestaande wetgeving nopens de bijzondere scholen nog in den raad van ministers zal brengen — antwoordt de minister dat, vermits bij de Regering de ernstige bedoeling bestaat om de wet op het onderwijs tot stand te brengen, dit overleg nu geacht kan worden niet te pas te komen, terwijl ook het schrijven aan de autoriteiten ten deze tot geene uitkomst zou leiden. Men is ook in eene ontwikkeling van denkbeelden getreden, omtrent de redenen der vorming van dit ministerie en deszelfs roeping. De minister meent, dat dit eigenlijk behoort tot de taak van zijn ambtgenoot voor de Justitie; deze is thans afwezig en hij gelooft niet dat hij, bij die afwezigheid, deze zaak voor hem zou moeten opvatten, maar hij meent het dien minister te mogen overlaten om, bij de diskussie over de onderwijswet, zich te verklaren over hetgeen door den heer Groen is aangevoerd. Dan is ook het meer eigenaardige tijdstip gekomen om zich daarover te verklaren.

Hiermede werden de beraadslagingen gesloten en de afdeeling onderwijs goedgekeurd.

Over »het feit, dat de liberalen gewoonlijk ondersteuning vinden bij de Katholieken," — welke »ondersteuning" hun van den kant van den auteur der *Oranjewoorden* op een stortvloed van beschimpingen en verguizingen te staan is gekomen! — over dat »feit" spreken wij nader, om dan voor de honderdste maal in herinnering te brengen, dat het even ongepast is van de liberalen te zeggen, dat zij gewoonlijk ondersteuning vinden bij de Katholieken, als van de Katholieken, dat zij gewoonlijk ondersteuning vinden bij de liberalen; en om dan tevens op nieuw te releveeren, dat, zoo beiden zich dikwijls op praktiesch gebied ontmoeten, dit zijn een natuurlijken grond heeft in beider zucht om de Grondwet ... milden zin en met loyauteit in toepassing te brengen. De auteur der *Oranjewoorden*, waar hij zijne lezers zoo gemoedelijk waarschuwt en vermaant, geeft ons, ter nadere verklaring van onze meening en ter handhaving van ons standpunt van neutrale partij te midden der overige politieke partijen, eene geschikte gelegenheid, welke wij niet ongebruikt zullen laten. Inmiddels wijden wij vooraf onze aandacht aan dat gedeelte van zijne waarschuwing, waarmede hij zich geluk mag wenschen al zijne katholieke landgenooten geërgerd en diep verontwaardigd te hebben. Er was aanleiding voor. Hunner Kerk, dat is, hunner moeder, haar, die niets beoogt dan de verheerlijking van haren bruidegom, Christus, en het eeuwig heil harer kinderen, haar werpt hij, in de eerste plaats, de volgende beschuldiging naar het hoofd:

»Het Katholicismus, niemand kan het ontkennen, huldigt het beginsel van dwang en heerschzucht. Het verlangt door alle mogelijke middelen te heerschen waar het kan, en zulks niet bloot op kerkelijk, maar ook op wereldlijk gebied.

»Hadde de Pauselijke Stoel zijnen zin, de geheele wereld ware één staat, waarvan de Paus zoowel het geestelijk als wereldlijk opperhoofd was."

Bewijzen? — Ja wel, goeden morgen! Daar houdt onze auteur zich niet mee op. Hem behoort gij op zijn woord te gelooven. Te bewijzen wat zij stellen, dat laat hij aan anderen over; en doen zij dat, dan bezigen zij dwang. Hij heeft maar te stellen en verwacht dan daarop van uwen kant een ootmoedig *ja* en *amen*; zóó eerbiedigt hij het best uwe vrijheid van onderzoek en van oordeel. Trouwens, wat heeft hij met bewijzen te maken? »Niemand" immers, »kan ontkennen", wat hij stelt, daar 't waarheid, absolute waarheid is.

Intusschen is het dat zóó weinig, dat geslachten op geslachten, dat de historie van achtien eeuwen er luide tegen op komen en het formeel loochenen; zóó weinig, dat, indien het waar ware, de Kerk zich-zelve verzaakt en opgehouden zou hebben de Kerk van Christus te zijn. De auteur der *Oranjewoorden* staat daar vreemd van te kijken! 't Is dat hij, hoe »verwaten en opgeblazen" zijne taal ook zij, van alles, van alles, van het wezen der Kerk, van hare leer, zoowel als van de geschiedenis der wereld even jammerlijk onkundig is, als het meerendeel zijner geestverwanten. Zij weten van niets, zij weten niet eens, dat zij van niets weten; en niettemin draven zij door alsof zij het monopolie hadden der wetenschap.

Neen, niet eens weet hij, dat er geene godsdienst-leer is, volgens welke den mensch zoo veel vrijheid wordt toegekend, als volgens de katholieke leer en dat er geene instelling is, die den mensch zoo vrij laat als de Kerk! Zóó veel vrijheid kent zij hem toe en zóó veel vrijheid laat zij hem, dat zij van hem, van hem-alleen afhankelijk stelt of hij kiest tusschen goed en kwaad en of hij zijn eeuwig verderf bewerkt. Maar of hij hem dan niet bij het doen der keuze dwingt? 't Ware ongerijmd. Immers, of de mensch het goede omhelst of verwerpt, dat hangt niet van uitwendig geweld, maar van 's menschen inwendige toestemming af. De Kerk doet niet anders, kan niet anders doen, dan de waarheid verkondigen, die Christus haar geleerd heeft. Dat is de dwang, welken zij bezigt om te komen tot het doel van hare heerschzucht, namelijk tot de verspreiding en de verwezenlijking van Christus' leer, door de verkondiging des woords en de naleving van zijne voorschriften. En anderen dwang kent zij niet; een anderen dwang, werd die aangewend, zij zou de eerste wezen om dien te veroordeelen.

Dat de auteur der *Oranjewoorden* van dit alles nooit gedroomd heeft — o laat het ons niet te zeer verwonderen. Zorgvuldig verwijderd gehouden van alles wat hen ten aanzien der Katholieke Kerk eenigzins kan inlichten, en voortterende op de vooroordeelen, zijn hun als met de moedermelk zijn ingegeven, zijn de meeste Protestanten, van welke rigting ook, ten eenemale onbekend met het wezen en de leer der Kerk; en spreken zij van haar, ach, meestal is 't op grond van 't hetgeen men hun heeft voortgepraat. Doch, strekke dit onzen auteur eenigermate tot verontschuldiging — tot zijne verschooning weten wij niets aan te voeren, waar hij meer bepaaldelijk de heerschzucht van »den Pauselijken Stoel" niet bespreekt, maar ten toon wil stellen. Van het oogenblik, dat hij daartoe overgaat, verraadt hij, in taal en houding, wij zeggen niet zoo veel domheid, maar zulk eene verachtelijke lasterzucht, dat wij er ons met een gevoel van walging van zouden afwenden, zoo wij niet meenden, dat het zijn nut had onzen auteur over dat Rome, »*l'unique objet de son ressentiment*," te hooren raaskallen.

Ter gelegenheid dat ook de *Amsterdamsche Courant* spreekt van »de bekende koalitie van twee zeer onnatuurlijk vereenigde elementen," schrijft de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* het volgende, waarmede zij hoopt eene geregelde diskussie tusschen beide genoemde bladen uit te lokken en de zaak in quæstie tot klaarheid te brengen:

»In de tweede plaats vinden wij hier weder, als in het voorbijgaan van »de bekende koalitie van twee zeer onnatuurlijk vereenigde elementen" gesproken. Dat dit beteekent van liberalen en Katholieken, valt niet moeijelijk te raden.

»Die zaak behoort eindelijk eens tot klaarheid gebragt te worden, en wij hopen dat de *Amsterdamsche Courant* daartoe zal medewerken.

»Wij vragen haar dus ons de bewijzen te geven, dat zulk eene coalitie bestaat? Ons te zeggen, wat de Katholieken, wat de liberalen bij zulk eene coalitie kunnen winnen? welke beginselen de liberalen tot nu toe ter liefde dier vermeende coalitie verloochend hebben? Op welke voorregten de Katholieken ooit zouden kunnen hopen, als de liberalen aan het bestuur komen?

»Wij gelooven, dat dit het terrein is waarop eene ernstige diskussie zich kan bewegen. Is toch niet de eenige reden, waarom de Katholieken zich bij de liberalen voegen (1), die, dat de laatsten gelijke regten voor allen verdedigen; maar bestaat er tusschen beiden eene coalitie tot bereiking van afzonderlijke belangen, waarvoor ieder een deel zijner beginselen opoffert, dan moet zulk een doel duidelijk aan te wijzen zijn; dan moet men de belangen, die ieder der twee deelen van de coalitie beoogen en door elkanders hulp wenschen te bereiken, kunnen opnoemen; men moet de beginselen, die ieder hunner ten offer brengt, kunnen aantoonen. Welnu! Men doe dit, en men zal rond, ruiterlijk en eerlijk handelen. Men kome met zijne bewijzen voor den dag, men zegge wat eigenlijk de coalitie, waarvan men gedurig spreekt, ten doel heeft, vooral welke voordeelen de Katholieken met regt kunnen hopen, met de hulp der liberalen te erlangen.

»Wij gelooven dat op deze wijze voor goed de vraag kan worden uitgemaakt, of er in ons land werkelijk eene coalitie tusschen liberalen en katholieken bestaat, dan of de beschuldiging slechts is uitgedacht, omdat men geen andere wapenen bezat om de liberalen te bestrijden.'

(1) Minder juist uitgedrukt. RED.

De heer Walter Morris vertoont tegenwoordig elken avond, in het Apollo-lokaal op de Hoogesluis, aan talrijke toeschouwers een tweetal allermerkwaardigste wezens, die gezegd worden menschen te zijn, en welke hij Azteken noemt. — Azteken waren, zooals men weet, een volk, dat Mexiko bewoonde, toen de spaansche fortuinzoekers voor het eerst in Midden-Amerika landden. Na den bloedigen verdelgingsoorlog, die den Amerikanen door de Europeanen werd aangedaan, en na den val van Montezuma's rijk, trokken de Azteken zich hoe langer en meer terug, naarmate de Europeanen verder doordrongen, en verdwenen eindelijk stil en geheimzinnig in de heerlijke bosschen van Midden-Amerika, evenals nog in onze dagen de Roodhuiden en andere Indianen van het noorden der Vereenigde-Staten, in dezelfde evenredigheid afnemen als de uitbreiding der beschaafde volkeren toeneemt.

Het blijkt uit de verhalen van verscheidene reizigers, dat er nog eenige groepen afstammelingen der oude Azteken wonen in de bosschen van Mexico, doch daar tot een toestand van halve wildheid vervallen zijn, althans niets overgehouden hebben van de beschaving, welke zij onder Montezuma in hooge mate bezeten hadden.

Welk verband er nu bestaat tusschen die laatste overblijfselen van een uitstervend ras, en de beide gedrochten, die de heer Morris aan het publiek ter bezigtiging aanbiedt, is ons onbekend.

Aan een geheelen volkstam van zulke wezens te gelooven, is bijna onmogelijk. De beide dwergen zijn vlug, levendig en naar het schijnt opgeruimd van aard. Alleropmerkelijst is de overeenkomst, die hun buiten verhouding kleine hoofden met vogelkoppen hebben, hetgeen hen sterk gelijken doet op die magere menschenfiguren met vogelkoppen, welke op de monumenten der oude Egyptiërs en Indiërs herhaaldelijk voorkomen. De klanken, die deze zonderlinge wezens uitbrengen, bestaat uit eenige weinige een-lettergrepige woorden, die zij op schellen toon niet spreken maar schreeuwen. Hetgeen de heer Morris in het engelsch tot hen zegt, schijnen zij te begrijpen, evenzoo hebben zij veel bevattelijkheid voor gebaren.

Met dat al is het voor een Europeaan een vreemde en juist niet aangename gewaarwording zich te moeten afvragen, of hij, soms, behalve Hottentotten, Negers, Kaffers en andere gekleurde en gekroesde natuurgenooten, nog een soort van ongevleugelde vogels in zijn — al zij het dan ook verre — familie heeft?

Z. M. de koning der Belgen heeft aan den heer J. Königswarter, eervol ontslag verleend als konsul van België te Amsterdam en hem vergund den titel te voeren van honorair konsul-generaal.

Tevens is de heer L. Sieburgh, vice-konsul van België te Amsterdam, bevorderd tot den rang van konsul aldaar, ter vervanging van den heer Königswarter.

Naar men verneemt heeft het r. k. kerkgenootschap te Delfshaven, door de vermeerdering van bevolking behoefte aan een grooter kerkgebouw hebbende sedert dagen, ter voldoening hieraan, eenige aldaar aan den Rotterdamschen dijk gelegene woningen en erven aangekocht.

(*N. R. Ct.*)

STATEN-GENERAAL

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 25 Mei.

In deze zitting is de beraadslaging over hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1857 voortgezet.

Nadat tusschen den heer Gevers Deijnoot en den Minister van Binnenlandsche Zaken eene woordenwisseling had plaats gehad over art. 69, onderhoud en herstelling der landsgebouwen te 's Gravenhage en daarmede in verband staande uitgaven enz., en in het bijzonder over de gebouwen op het Binnenhof, is de VIde afdeeling (Waterstaat en publieke werken) aangenomen.

Aan de behandeling der VII afdeeling (Onderwijs) namen deel de heeren: van Hoëvell, Elout van Soeterwoude, Groen van Prinsterer, Thorbecke en de minister van Binnenlandsche Zaken, waarbij hoofdzakelijk besproken werd de vraag, wanneer het wetsontwerp tot regeling van het lager onderwijs geacht zou kunnen worden in behandeling te zullen komen.

Over de VIIIste afdeeling (Kunsten en Wetenschappen) voerden geene leden het woord.

De heeren Bosscha, ter Bruggen Hugenholtz, Mackay en de minister van Binnenlandsche Zaken hebben, toen de IXde afdeeling (Armwezen) geopend was, eenige beschouwingen voorgedragen betrekkelijk de zaak der Maatschappij van Weldadigheid.

De Xde afdeeling (*Nederlandsche Staats-Courant en Staatsblad*) leverde geen stof tot het maken van opmerkingen op.

Nadat, bij de XIde afdeeling, door den heer Thorbecke de internationale telegraaf-verbinding ter sprake gebragt, en die rede door den minister van Binnenlandsche Zaken beantwoord was, heeft de vergadering, zich vereenigd hebbende met de artikelen en de beweegredenen van dit wetsontwerp, dit met algemeene (49) stemmen aangenomen.

De Kamer heeft daarna zonder hoofdelijke stemming achtereenvolgens goedgekeurd:

a. de konkluzie van het rapport op het verslag der Algemeene Rekenkamer over 1855, strekkende om dit rapport mede te deelen aan de hoofden der departementen van algemeen bestuur en aan de Algemeene Rekenkamer en om den minister van Finantiën nadere inlichtingen te verzoeken omtrent eene overdragt van eigendom van perceelen heidegrond vroeger voor den tijd van 99 jaren in erfpacht uitgegeven;

b. de konkluzie van het rapport op de rekening der kommissie van liquidatie der zaken van de voormalige wees- en momboirkamers over 1855, strekkende om die rekening voor kennisgeving aan te nemen.

c. de konkluzie van het rapport op het algemeen verslag der muntwerkzaamheden over 1856, strekkende om die mededeeling voor kennisgeving aan te nemen.

d. de konkluzie van het rapport op het algemeen verslag in betrekking tot de algemeene begrootingen van rijksontvangsten en uitgaven over 1854 en 1855, strekkende om afschrift van

rapport aan den minister van Finantiën te doen toekomen;

c. de konkluzie van het rapport op het verslag der algemeene kommissie van liquidatie der zaken van de voormalige wees- en momboirkamers, wegens den stand harer werkzaamheden op 31 December 1856, strekkende om de mededeeling voor kennisgeving aan te nemen.

De minister van Finantiën heeft aan de Kamer doen toekomen de door haar verlangde statistieke opgaven over de opbrengst van de belasting op het personeel volgens de wetgeving, en eene vergelijking van de vermoedelijke opbrengst daarvan volgens het ingediende wetsontwerp tot wijziging dier belasting.

De kommissie voor de Verzoekschriften heeft aan het einde der zitting verslag uitgebragt op een adres, waarmede de Vergadering zich vereenigde.

De Kamer zal op morgen weder bijeenkomen tot voortzetting der behandeling van de wet regelende jagt en visscherij

's GRAVENHAGE, 26 Mei. Het indiesch genootschap alhier had het zich tot een pligt gesteld om Alexander von Humboldt tot eerelid te benoemen. Bij een zeer vleijend schrijven, dezer dagen door den voorzitter ontvangen, verklaart de benoemde dit blijk van hulde te aanvaarden.

DELFT, 25 Mei. Hoe groot het verschil is van den prijs der kaas en boter, die in de vorige week alhier ter markt verkocht zijn, en dien welke daarvoor een jaar geleden betaald werd, kan daaruit blijken dat terwijl er nu voor 100 ned. ponden kaas van *f* 12 à 16, en voor de boter *f* 36 à 44 het vierde wordt besteed, dit in 1856 bedroeg voor de kaas *f* 22 à 27 de 100 ned. ponden, en voor de boter *f* 46 à 53 het vierde.

BEEMSTER, 25 Mei. In der tijd is door dit waterschap een adres aan de Hooge Regering gerigt, houdende verzoek om thans (met het oog op de door de vaart op het kanaal aan den dijk veroorzaakte schade) gevolg te willen geven aan de toezegging, bij de daarstelling van het noord hollandsche kanaal aan het Beemsterdijksbestuur gedaan, »dat alle schaden door gezegde daarstelling aan den dijk wordende toegebragt, van wege het rijk zoude worden hersteld.

Thans vergeent men, dat den 28 dezer, als een gevolg van gemeld adres, van rijkswege te Haarlem de aanbesteding zal plaats hebben van het beschoeijen van 300 ellen Beemsterdijk, benevens het geheel in orde brengen van die punten, welke het meest door den aanslag van het water geleden hebben. *(H.)*

's HERTOGENBOSCH, 25 Mei. De gemeenteraad heeft in de vergadering van heden avond, zonder hoofdelijke stemming, vastgesteld: 1°. Het reglement en de verordening op de invordering der op nieuw in te voeren belasting op het gemaal. 2°. Idem op de bouwmaterialen. 3°. Idem op de brandstoffen. 4°. Idem op het geslagt. Tevens werd door een lid ter sprake gebragt de wederinvoering der broodzetting, en goedgevonden, dat die vóór de invoering der belasting op het gemaal zou in werking komen, ten einde daardoor bij de invoering der gemaalbelasting alle kunstmatige opvoering der broodprijzen te verhinderen; de kommissie ad hoc werd tevens uitgenoodigd, om in de eerstvolgende zitting het voorstel tot invoering der broodzetting te doen, met overlegging der daartoe dienende koncept-grondslagen.

VLISSINGEN, 24 Mei. Heden werd er andermaal en met verdubbelde inspanning eene proef genomen om de *Ravensbourne* boven water te krijgen; daartoe waren duikers en werktuigkundigen, sedert de laatste mislukte poging, onder en boven water werkzaam. Duizenden van nieuwsgierigen, inzonderheid uit zeelands hoofdstad, stonden met den kijkel in de oogen te turen, en na verloop van eenige uren brak er andermaal een zware ijzeren ketting, en de *Ravensbourne* bleef onverwrikbaar onder water. *(Amst. Cour.)*

KOEVORDEN, 24 Mei. Een treffend ongeluk trof gisteren in het Laar een ouderenpaar; een driejarig kind was op een gaasperk onbeschaduwd bloothoofds in den heeten zonneschijn in slaap gevallen; toen men het later vond was het van alle bewustzijn beroofd en niet te wekken, eindelijk haalde men van hier geneeskundige hulp; alle moeite was in den beginne vergeefs, eindelijk opende het de oogen, doch verdwenen zijn de verstandelijke vermogens; waarlijk eene gevoelige les voor velen. *(H.)*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 25 Mei. De konferentie tot schikking der zaak van Neufchâtel, heden alhier gehouden, is tot veler leedwezen nog niet de laatste over deze lang ademende zaak geweest.

ENGELAND.

LONDEN, 25 Mei. Het Huis der Gemeenten heeft zich gisteren op nieuw bezig gehouden met den bill betrekkelijk de te verleenen huwelijksgift aan de koninklijke prinses. Twee motiën om het bedrag te verminderen zijn met overgroote meerderheid verworpen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 24 Mei. De Keizer en Keizerin zijn gisteren van Ofen vertrokken, om hun reis door Hongarije voort te zetten. Hun dochtertje bleef ziek.

— De Paus heeft Ancona den 25n verlaten, en zal Zaturdag te Pesaro aankomen, waar de aartshertog Maximiliaan, gouverneur-generaal van het Lombardiesch-Venetiaansch koningrijk Z. H. begroeten zal.

ITALIE.

ROME, 25 Mei. Na Assise te hebben verlaten, heeft de H. Vader den 8 Mei zijne reis naar Perouse voortgezet. Bij zijne doortogt te Bastia werd de Paus aan de deur hunner kerk opgewacht door de kanunniken van het H. Kollegie; maar die goede geestelijken waren zoo diep bewogen, dat geen hunner er aan dacht de benediktie te geven, hoewel het H. Sakrament buiten de kerk was ten toon gesteld. Overal langs den weg verhieven zich eerebogen en scharen volks bragten Zijne Heiligheid hulde. 's Pausen tegenwoordigheid verblijdt niet slechts de rijken, die genot kunnen hebben van openbare vermakelijkheden, maar ook de armen, de weduwen, de zieken en noodlijdenden. Allen ijlen den Paus te gemoet om den zegen te ontvangen, dien allen begrijpen en die allen behoort.

Te Perouse ontving de Paus ondanks de vermoeijenis van de reis, den aartshertog, zoon van den groothertog van Toskane.

Den volgenden dag heeft Z. H., vergezeld van den aartshertog, te voet de beurs bezocht; vervolgens begaf de Paus zich naar de Dominikanerkerk, waar hij de zusters van verschillende kloosters tot den voetkus ontving.

Zondag den 10 dezer celebreerde de H. Vader de mis in de kathedraal en gaf er den herderlijken zegen, in dezelfde woorden vervat als die te Rome op Paschen wordt gegeven en aldus luidt:

»Dat de almagtige goedertierende God u vergiffenis en algeheele kwijtschelding uwer zonden verleene; den tijd om ware en vruchtbare boetdoening te plegen; een immer berouwhebbend hart; een beter leven; de genade en troost van den H. Geest, en volharding in de uitoefening van goede werken. En dat de zegen van God almagtig, God den Vader, den Zoon en den H. Geest op u nederdale en steeds op u ruste. Amen!"

Na vervolgens het kollegie Pio bezocht te hebben heeft de H. Vader zijne reis naar Loretto voortgezet en wel op zijne schreden terugkeerende over Foligno, waar hij 's nachts aankomende de geheele stad verlicht vond, terwijl zijne koets omringd werd door een groep mannen, die zes wassen kroonen droegen, ieder bestaande uit zestig waskaarsen, met vier vlammen. Het licht dat de H. Vader omringde was oogverblindend en geheel Foligno was derwijze à giorno verlicht.

Maandag den 11 deed de H. Vader de H. Dienst in de kathedraal; na de Mis had de voorstelling der notabelen en geestelijke Zusters plaats, waarbij men de Zusters van den H. Vincentius a Paulo onderscheidde.

Pius IX bragt den nacht te Camerino door, van waar hij den volgenden dag naar Polentino vertrok en daar tegen den middag aankwam.

STADSNIEUWS.

In de 232ste Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 5e trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N°. 3827 *f* 2000, N°. 147 en 18585 ieder *f* 1000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 27 Mei.

BEVALLEN (23 Mei): J. E Goudman, geb. Philips, Z. J. M. Meijer, geb Jongeboer, D. W. E. Luber, geb. van Varelen, Z. — (24 Mei): S. Rubens, geb. Paërl, D. C. J Prince, wed. W. H. Cox, D. E. Asscher, geb. Heijermans D. E. H. Boom, geb. Wijndels de Jongh, Z

OVERLEDEN (20 Mei): H. Witsen, geb. Meylandt, 40 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 26 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 56¼; Obligatiën 4½ pc. 98½; Spanje 1—3 pc. 24⅜; Binnenl. 3 pc. 38⅛; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Met. 5 pc. 79⅞; id. Nap. 5 pc. 81.

PARIJS, 26 Mei. Fransche 4½ pc. 91.50; 3 pc. 69.55; 1¼ pc. Spanje 25; 3 pc. id. 39; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 90.

MADRID, 25 Mei. 3 pc. Schuld 40.05, id. 1¼ pc 25.95.

LONDEN, 26 Mei. Cons. 93⅝; Spanje buit. 3 pc. 41¾; id. 1¼ pc. 25¼; Rusl. 5 pc. 107; id. 4½ pc. 97¼; Holl. 4 pc. 97½; id. 2½ pc. 65⅛; Sard. 5 pc. 91; Braz. 101; Peru 4½ pc. 77; Gren. uitg. 6½; id. werk. 23¼; Mexiko 3 pc. 22⅝; Portugal 3 pc. 46; Ecuador 14¼; Venezuela 36; Wissel op Amst. 12.0½; Hamburg 13.08⅜.

WEENEN, 26 Mei. Met. 5 pc. 83½; id. 4½ pc. 81⅝; Bank-Aktiën 1005; Credit Anst. 240; Wissel op Londen 10.12; Amst. —; Parijs —; Goud 7¾; Zilver 5½.

BERLIJN, 25 Mei. 3½ pc. Pr. Staatschuld 99⅛; 4½ pc. Rusland —; id. 5 pc. 106½.

BERLIJN, 26 Mei. 3½ pc. Pr. Staatsch. 99¼; 5 pc. Rusland 106½; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m 6 Th. 18⅞; Amst. kort 140½; Hamb. 150⅛; Petersburg 104⅞.

HAMBURG, 26 Mei. Spanje 1¼ pc. —; id. 3 pc. 37⅜; Rusl. 5 pc. 100½; 4½ pc. 90; 3 pc. Mexikanen 10⅞; Noord-Duits. bank 93; Wissel op Londen 3/m. 13.01¼; id. kort 13.01½; Amst. 36.25.

FRANKFORT, 26 Mei. 5 pc. Met. 79; 1¼ pc. Spanje binnenl. 24$\frac{11}{16}$; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fonds	pCt.	25 MEI 4½ u. gebl.	26 MEI 4½ u.		gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	63⅝	63⅝	a 63¾	63$\frac{11}{16}$
Dito Dito	3	76$\frac{5}{16}$	76$\frac{5}{16}$		
Dito Dito	4	96½	96⅛	96$\frac{5}{16}$	96$\frac{5}{16}$
Overzeesche Bezittingen	4		95⅞	95$\frac{7}{16}$	
Amortisatie-Syndikaat	3½	91			
Actien Ned. Bank	4				
Handel-Maatschappij	4½	150¼	149⅞	150¼	149⅞
Maatschappij van Weld.	4				
Oblig. Rijn-Spoorweg	4½	101			
Dito Hollandsche dito					
Obligatiën	4½	97¾	98		
België, Certifikaten	2½	52¼			
Dito *Rothschild*	2½				
Frankrijk, Obligatiën	3				
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	25	25	25$\frac{1}{16}$	25$\frac{1}{16}$
Dito	3	41⅞	41⅞		
Binnenlandsche	3	37$\frac{15}{16}$	37⅞	37$\frac{15}{16}$	37⅞
Coupon Bewijzen		6$\frac{3}{16}$	6$\frac{5}{16}$		
Amortisable Schuld			5$\frac{1}{16}$		
Portugal, te Londen	3	45½	45½	45⅝	45⅝
Dito Uitgestelde			26⅝		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5	104⅝	104⅝	104⅝	104⅝
Dito A°. 1828—1829	5	103⅜	103¼		
Negot. 1831 en 1833	5	94	93⅞	94¼	
Inschr. bij *Stieglitz*, 5e Serie	5	97¼	97	97¾	
Dito idem 6e "	5	98⅞	98½	98⅞	98⅞
Certifikaten te Hamburg	5	95¼			
Dito dito te Londen	4½	95¾	95¾		
Dito dito *Hope en C°.*	4	86⅞	87	87⅝	
Dito *Stieglitz*	4	86$\frac{15}{16}$	87	87¼	87⅛
Dito 5e Serie	4	–	85¼	85⅜	
Dito in Zilver	6				
Inschr. op 't Grootboek	6	62¾	62¾	63	63
Dito Certifikaten	6	64¼	64⅝	64⅝	
Polen, Aand. met Lot. fl. 500			155		
Schatkist-Obligatiën	4	78⅞	79¼	79¼	79¼
Oostenrijk, Metalliek	5	76⅛	76$\frac{7}{16}$	76⅝	76½
Dito rente te Amsterdam	5	87¼	87¼	88	87¾
Dito Nationale	5	77⅝	77$\frac{11}{16}$	77$\frac{13}{16}$	77⅞
Dito	2½	39½	39$\frac{9}{16}$	39⅝	
Weener Bank	5	78			
Dito	4		62⅝	62⅝	
Aand. met Loting fl. 250					
Nieuwe dito 1854		320	320	321	
Pruiss. Aand. 1854	3½	206½	206½		
Napels, Cert. bij *Rotsch.*	6				
Denemarken, dito	3				
Louisiana, te Londen	5	99⅝			
Brazilië	5	98⅝	98⅝		
Dito 1843	5				
Mexiko, te Londen £ 100	3	21	21¼	21$\frac{3}{16}$	
Dito Onbepaalde	3	21	21¼	21$\frac{3}{16}$	
Peru	4½				
Grenada, dito à £ 100		21¼	21$\frac{1}{16}$	21$\frac{5}{16}$	21⅛
Dito Uitgestelde		6$\frac{7}{16}$	6$\frac{7}{16}$		
Ecuador	1	14$\frac{1}{16}$	14¼	14$\frac{1}{16}$	
Venezuela, te Londen	4½	35¼	35⅝	35½	
Dito Uitgestelde		13⅝	14		
Amerika, Bank-Aktiën Cert.					
Dito Orig.					
Grieken, Bl. 1825	5				

N. Port. 44½, $\frac{9}{16}$, ½; Oblig. Constr. Bons. 95⅝; Russ. Spoorw. 78½, 79; B. Sp. 27⅝; Prost 108, ½; Weener Bank-Aktiën *f* 1194.

Binnen- en buitenlandsche fondsen waren heden prijshoudend; oostenrijksche en spaansche gevraagd en tot verbeterde koers te plaatsen.

Koers van het Geld: Beleening 4 pCt. Prolongatie 4 pCt., Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55$\frac{11}{16}$	Livorno	2/m.	39⅜
»	zigt	» 56[illegible]	[illegible]		84
Bordeaux	2/m.	[illegible]	[illegible]		[illegible]
»	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Madrid	[illegible]	[illegible]	[illegible]		[illegible]
Cadix	[illegible]	[illegible]	[illegible]		99¾
Seville	»	237	Hamburg	2/m.	35¼
Bilbao	»	23[illegible]	»	zigt	35$\frac{1}{16}$
Lissabon	»	[illegible]	[illegible]	2/m.	11,12½
Porto	»	[illegible]	[illegible]	zigt	11,35
Genua	2/m.	[illegible]	Rotterdam		

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 26 Mei.

De heden door de N. H. M. gehouden veiling is als volgt afgeloopen:

2975 Pic. GOM ELASTIEK.

			Taxatie	Afloop.
Sortering	1	2844 pic	*f* 43 a 44	*f* 44 a 44½
»	1½	680 »	» 42 » 43	» 44 » 44½
»	2	1461 »	» 40 » 41	» 43 » 43½
Los.		180 »	» 35 » 38	» 42½ » —

234,000 Kil. GUTTA PERCHA.

			Taxatie.	Afloop.
Sortering A	2365 kil.		60 a 5	81 a 85 cs.
» AA	31330	»	55 a 60	65 a 68 »
» B	75000	»	35 a 40	41 a 47 »
» BB	47500	»	25 a 30	35 a 46 »
» C	46350	»	15 a 20	39 a 51 »
» CC	26800	»	10 a 15	41 a 54½ »
» D	5630	»	— a —	18 a — »

110 Pakken CASSIA VERA.

Kav. 1 55 pakken . . . . 8 a — c.
„ 2 55 „ . . . . 13 a — „

72 Kisten GOM DAMAR.

Kav. 1 24 kisten . . . . ƒ 36 a —
„ 2 24 „ . . . . „ 37 a —
„ 3 24 „ . . . . „ 36 a —

Alles verkocht.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 26 Mei. Rogge. Verkocht. 143/2 a Archangel ƒ 234 6/w.; 142/2 G Pernau ƒ 258 6/w., ƒ 259 3/m. — Moutwijn ƒ 19,25; Jenever ƒ 24,75; Amst Proef ƒ 26,—, per ned. vat zonder fust, zonder de Belasting; Spoeling ƒ 0,60 per ketel.

ANTWERPEN, 26 Mei. *Koffij* goed gesouteneerd. Wij vernamen de verkoop van 2000 b. Bahia per *John H. Elliot*, 700 b. St-Domingo per *Anna* en 697 d° per *F. Gebhard*. Bovendien werd nog een zeilende lading van 3200 b Santos per *Vereeniging* verkocht. — *Harst* afgedaan 500 v. bruine Amerikaans. — *Suiker* 429 k. Havana per *Constitution* vonden tot vaste prijzen koopers.

LONDEN, 25 Mei. *Suiker*. De aanvoeren waren zeer aanzienlijk, de stemming was stil. 700 z. goede Mauritius zijn a 62 s. 3 d., regten 13 s. 10 d. 3000 z. Manilla Moscovedos Zebu werden afgedaan a 48 s., regten 12 s. 8 d. De voorraad op heden bestaat uit 31,109 ton tegen 50,545 ton in 1856, de afleveringen dezer week zijn van 4564 ton waarvan 326 voor Export. — *Koffij* vast, kleine partijtjes zeer ordin. kleurige Plantation Ceylon bedongen in de 2e hand 75 a 76 s. 6 d. Native zonder omzettingen. Voorraad 23,720 balen en 3765 v. — *Rijst* stil. De aanvoeren der vorige week bedroegen 1005 ton afleveringen 465 ton voor konsumptie en 1014 voor Export. Voorraad 35171 ton. *Peper* vast; 400 b. Singapore werden genomen van $4\frac{7}{8}$ a 5 d.

LIVERPOOL, 23 Mei. *Katoen*. De markt sluit stil maar vast met onveranderde prijzen. Verkoopen 5000 b. waarvan 1200 op spekulatie en voor Export.

NEW-YORK, 13 Mei. *Katoen*. De verlaging van Liverpool alhier aangekondigd was geheel onverwacht, en contrarieerde ten zeerste vele houders, die in de hoop van eene verbetering te zullen vernemen, met verkoopen gewacht hadden. Zij hebben echter een gedeelte van hunnen voorraad aan de markt gebragt en zich aan een verlaging van $\frac{1}{4}$ a $\frac{3}{8}$ c. moeten onderwerpen. Er gaat echter bijna niets om, en wordt er niets anders verkocht dan de partijtjes waarvoor vroeger reeds order tot verkoop bestond. De notering is thans als volgt:

	Upland	Florides	Mobile	N. O. en T.
Ordinary .	12	12	$12\frac{1}{4}$	$12\frac{1}{2}$
Middling .	$13\frac{7}{8}$	$13\frac{7}{8}$	14	$14\frac{1}{4}$
Middl. fair .	$14\frac{1}{2}$	$14\frac{1}{2}$	$14\frac{3}{4}$	$15\frac{1}{4}$
Fair .	$14\frac{3}{4}$	—	—	—

In het Zuiden klaagt men steeds over den ongunstigen invloed van het weder, en noemt men dit voorjaar een der slechtste welke zich in ettelijke jaren voordeed. Aan de schaden door de vorsten veroorzaakt, komen zich nieuwe schaden toevoegen door aanhoudende stortregens in de streken van Alabama [illegible]. Men heeft dus buitengewoon goed weder tot aan het einde van het saizoen noodig, en een zeer laat aanvangen van den winter, om eene redelijke oogst te mogen erlangen.

BALTIMORE, 8 Mei. *Tabak*. Maryland, ten gevolge van goede aanvoeren, meer aangeboden en prijzen eerder iets ten gunste der koopers. Verkocht 1500 p. van $ 8 a 10 voor ordinair a good ord. $ 10 a 11 voor middling, $ 11 a 15 voor goed tot fijn. — *Ohio* met weinig aanvoeren. — *Kentucky*. In het begin gezocht maar sloot stil.

NEW-ORLEANS, 9 Mei. *Katoen*. Ontvangsten dezer week 8000 b. tegen 20,000 b in 56. Uitvoer naar Engeland 10000 b. Verkooped der week 12000 b., middl. $13\frac{1}{4}$ c. Deficit in de aanvoeren voor onze haven 204000 b. en voor alle havens 475,500 b. Voorraad 145000 b.

HAVANA, 2 Mei. *Suiker* zeer hooge prijzen. — *Wisselkoers* gemonteerd. — *Vrachten* zeer gedrukt. De gezondheidstoestand van het eiland is zeer goed.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, [illegible] Mei. Roszberger, June, en Ouwehand, Preciosa, beide Suriname. - Kolkman, Geertruida Margaretha, Porto n. Petersburg.

HELVOET, 25 Mei. Vice-Admiraal Rijk, (st.), Curaçao.

UITGEZEILD:

HELVOET, 25 Mei. Swart, Doelwijk, Batavia.

BROUWERSHAVEN, 25 Mei Dunlop, Cortgene, (Rott.) Batavia.

RIVIERVAART.

AMSTERDAM, 27 Mei, in lading naar:

Frankfort.	W. I. Krop, Frankfort N°. 24.
Maintz.	B. Kirschreiber, Maintz N°. 5.
Keulen.	H. Berns, Cöln, N°. 13.
Keulen.	W. v. d. Poll, Maria.
	J. D. J. Kamp, Mercuur.
Dusseldorp.	W. Wintjens, Niederrhein N°. 2.
Coblentz.	J. Staats, Tancred.
Mannheim.	A. Bauduin, Urania.

Advertentiën.

(3255) GETROUWD: FRANÇOIS CORNELIS,
Notaris te Roermond,
met
MARIA VAN OLFFEN.
ROSSAMOND, den 26 Mei 1857.

(3257) GETROUWD: L. F. DE-BRUYN
met
J. L. M. VAN LIER.
LANGEL, 27 Mei 1857.

(3258) Heden overleed, na in tijds voorzien te zijn geweest van de Genademiddelen van onze Moeder de Heilige Kerk, mijn dierbare Echtgenoot FRANCIS VAN DER WIELEN, in den ouderdom van ruim 66 jaren.
WAMEL, G. VAN DER WIELEN,
den 22 Mei 1857. geboren HENDRIKS.

(3253) Heden overleed na een smartelijk lijden, voorzien van de H. Sacramenten der stervenden, in den ouderdom van 45 jaren, MARIA HERMANS, geliefde Echtgenoote van
M. P. VAN ROER.
GRAVE, 24 Mei 1857.
Algemeene kennisgeving.

(3256) Heden overleed alhier, na een langdurig en geduldig lijden, mijne geliefde Huisvrouw GRADER VAN 'T ERVE, in den ouderdom van 57 jaren en 8 maanden, tijdig voorzien van de H. H. Sakramenten der stervenden.
VAASSEN, 25 Mei 1857. A. MAAS.

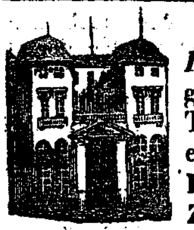

Door vertrek naar elders, wordt te *Rossum* (Boemelerwaard) zeer aangenaam gelegen aan de rivieren Waal en Maas, TE KOOP of TE HUUR aangeboden: een voor weinige jaren nieuw gebouwd **HEERENHUIS**, voorzien van ruimen **Zolder, vijf Bovenkamers, Benedenvertrekken, Keuken, Kelder**, enz., met verdere gemakken aan een welbetimmerd huis eigen, benevens fraaije **Tuin** en nette kleine **Stalling** voor één paard. Te bevragen *franco* bij den eigenaar J. J. VAN ULFT, Geneesheer te Driel bij Zt-Bommel. (3252)

(3259) Pastoor en Kerkmeesters der R. K. Gemeente te Voorhout, berigten dat van de **Negotiatie**, ten laste der R. K. Kerk aldaar, zijn **uitgeloot**:

Twee Aandeelen N°. 13 en N°. 25,

die tegen intrekking derzelve met de onverschenen Coupons betaalbaar zijn gesteld, zoo mede de Coupons, vervallen 1°. Mei 1857, ten kantore van de Heer H. J. VAN OGTROP te Amsterdam.
VOORHOUT, Mei 1857.

Een besluit van het keizerlijk hof van Dyon, in dato 17 Augustus 1854, heeft op advies van de Heeren Chevalier en O. Henry, leden der Keizerlijke Akademie van Geneeskunde en van den Heer Lassaigne, Professor in de Scheikunde aan de school te Alfort, welke door gemelde Akademie als deskundigen benoemd waren om een scheikundig onderzoek in te stellen, „het Elixer van GUILLIÉ, *bereid door* PAUL GAGE, *verklaard te zijn een voortreffelijk geneesmiddel; steeds regelmatig in zijne werking, waarvan de verkoop, als zijnde het geen geheim middel, moest worden toegelaten.*
Het Hof van Rouen heeft hetzelfde besluit genomen.
In Pruissen is de verkoop van het Elixer GUILLIÉ *in de geheele monarchie veroorloofd.*

ELIXER VAN Dr. GUILLIÉ Het eenige oorspronkelijke bereid door **PAUL GAGE**

Te Parijs, rue de Grenelle-Saint-Germain, n° 13.
Te Amsterdam, Verkoophuis, en de bekende Dépôts in de andere steden.
„ H. H. ULOTH, Apotheker.
„ **Rotterdam,** F. E. VAN SANTEN KOLFF, Apotheker.

Uittreksel uit het werkje *Verhandeling over den oorsprong der Slijmaandoeningen*, de ziekten welke daaruit voorkomen en de middelen ter bestrijding, welke men zelf kan aanwenden door het werkzame *„Elixer tonique anti-glaireux"* van **Dokter GUILLIÉ** bereid door **PAUL GAGE.**

De ouden, welke andere benamingen bezigden voor slijm, als zinkingstoffen, koude vochten etc. beschreven het als een kleverig, taai vocht, hetwelk afgescheiden en gevonden wordt op de oppervlakte der slijmvliezen, om ze te bevochtigen en hunne werking te bevorderen.

Vele oorzaken loopen te zamen, om dit vocht in hoedanigheid en hoeveelheid te wijzigen, en niemand zal er aan twijfelen, dat eene onmatige afscheiding hoogst nadeelig moet werken op onze werktuigen en hunne verrigtingen, welke voor het leven van zoo groot belang zijn, zoo als de spijsvertering en de bloedsomloop, de verrigtingen van hart en longen, van maag, ingewanden en blaas, van lever en milt, van de klier- en watervaatstelsels, enz. enz. [illegible]

Het zal ons niet moeijelijk vallen aan een ieder duidelijk te maken hoe nuttig het *„Elixer van Guillié"* is, door eenige van die aandoeningen op te noemen, waar het nog hulp bragt toen de kunst uitgeput was en alle hoop verloren scheen.

Aamborstigheid, zinkings, kinkhoest, verkoudheid, kramphoest, ontsteking in de borst, enz. enz. — In het algemeen zijn al deze aandoeningen het gevolg van de ophooping eener taaije, dikke, scherpe, kleverige slijm op de oppervlakte der vliezen van longen en luchtbuizen, tengevolge van ontsteking in die ligchaamsdeelen.

De luchtpijpen zijn verstopt, de lucht kan niet in de longen treden en dus is de ademhaling belemmerd. De natuur tracht de taaije slijm uit te drijven door hoest, welke hoe langer hoe heviger en eindelijk krampachtig wordt en de lijder loopt gevaar te stikken, wanneer men de slijm niet uitdrijft door middel van het **„Elixer van Guillié."**

Beroerte, verlamming. — In de hersenen bevinden zich tallooze bloed- en watervaten. Zij zijn omgeven door hunne slijmvliezen, welke eene slijmachtige stof afscheiden, dienende ter bevochtiging der hersenen.

Zoodra nu door deze of gene oorzaak er een ontstekingachtige toestand geboren wordt in deze bloed- of watervaten of in de slijmvliezen, wordt de slijm in te groote hoeveelheid afgescheiden, **zij stort zich uit** in de hersenen en **beroerte** of **verlamming** is er het onvermijdelijke gevolg van.

Er bestaat slechts een middel om dit te voorkomen: men moet *voor*, *gedurende* en *na* **de uitstorting** der slijm het *„Elixer van Guillié"* gebruiken, ten einde eene afleiding op de ingewanden te bewerken, en de opslorping te bevorderen.

Gal, galziekten, gele koorts, geelzucht, slechte spijsvertering, cholera, enz. — Is de lever door eene aanmerkelijke ontsteking aangetast, dan breidt zich deze ontsteking weldra uit over maag, milt en ingewanden, daar de gal in te groote hoeveelheid wordt afgescheiden, en zich in dezen uitstort. Er ontstaat door deze ontsteking en tengevolge daarvan eene ware ettervergiftiging, geelzucht, gele koorts, rotkoortsen, galkoorts, moeraskoortsen, cholera en verpestende ziekten verspreiden zich onder [illegible]

Om deze kwalen voor te komen, is het zeer doelmatig, de gal af te drijven naar mate zij zich vormt, hetgeen het geschikst kan geschieden door het **„Elixer van Guillié,"** bereid door **Paul Gage,** welke bij hare zacht purgerende eigenschappen versterkende en zuiverende hoedanigheden voegt.

Slijmvloed van de blaas. — Wanneer de urine slijmig is en daardoor troebel, soms taai, kleverig, ja zelfs met een roode brij vermengd, of met eene vette, draderige zelfstandigheid, dan worden de wanden der blaas door deze zelfstandigheid geprikkeld, en er ontstaat slijmvloed van de blaas. De slijm af te voeren en daardoor te verhinderen dat zij zich in de blaas afzet is het eenige middel, om deze aandoening te voorkomen, en dit geschiedt onfeilbaar door het **Elixer van Guillié,** bereid door **Paul Gage.**

Jicht en Rheumatiek. — Deze beide hevige ziekten worden veroorzaakt door een scherpe, taaije slijm, welke zich geplaatst heeft op de gewrichts-beurzen en de peesscheden (*aponevroses*), welke de geledingen en de spieren omgeven.

Weet men de oorzaak eener kwaal, dan is het [illegible] daarvoor het geneesmiddel te vinden. Het **Elixer van Guillié** is ook hier wederom het beste [illegible] middel om spoedig, zeker en duurzaam te genezen. Door het **Electro-magnetische Weefsel** wordt de genezing buitengewoon ondersteund.

Wij zouden hier nog veel, zeer veel over de slijmziekten kunnen bijvoegen, en allen opnoemen, maar wij willen liever den lezer verwijzen naar het boekske, hetwelk bij elk fleschje Elixer, gratis wordt afgeleverd.

Elk fleschje gaat vergezeld van het werkje getiteld: *Verhandeling over de Slijmziekten*, waarvan zoowel in Parijs als in het buitenland behoorlijke legalisatie geschied is, om daardoor aan schrijvers en uitgevers het eigendomsregt te verzekeren; het is in alle Europesche talen vertaald, en die fleschjes waarbij zich deze brochure niet bevindt, moeten als nagemaakt geweigerd worden. Prijs van elk fleschje ƒ 1.75.

BELANGRIJK BERIGT: In vele Apotheken wordt een Elixer verkocht dat voor dat van Guillié doorgaat, en reeds de nadeeligste gevolgen heeft uitgeoefend. Het Publiek wordt opmerkzaam gemaakt dat geene fleschjes als echt beschouwd kunnen worden, dan die op de kurk met een in rood gedrukt fabriekmerk voorzien zijn, benevens de eigenhandige handteekening van **Paul Gage.**

ELECTRO-MAGNETISCH WEEFSEL GOEDGEKEURD DOOR DE ACADEMIE VAN GENEESKUNDE.

Dit weefsel is zijne werking verschuldigd aan de voltaïsche bestanddeelen, welke onder den vorm van een hoogst fijn verdeeld poeder daarin voorkomen. Zijne werking op de huid is zeer krachtig. Het verwekt een overvloedig zweet en vaak een hoogst weldadigen uitslag.

Dit weefsel is zoo vast dat het oneindig gebruikt kan worden en bijgevolg vrij beter koop is dan al die zoogenaamde chemische papieren waarvan de werking naauw merkbaar is en welke het ligchaam en de kleederen vuil maken. Alle geneeskundigen, welke er gebruik van gemaakt hebben moeten erkennen dat al wat voortkomt of gewijzigd wordt door de opwekking van het huidweefsel, daardoor zeer dikwijls genezen en altijd stellig dragelijk gemaakt wordt. Het is dus nuttig in alle *Jichten, Rheumatische pijnen, in alle Zenuw-pijnen als scheele hoofdpijn, waterzuchtige en [illegible] ontsteking der longen en van het ribbenvlies (Pleuris).*

Alle geneeskundige dagbladen in Parijs bevelen het aan.

Prijs ƒ 3 en $5\frac{1}{2}$.

Aan hetzelfde adres zijn te bekomen de **Gomtaf** van **Paul Gage**, voor de grondige genezing van likdoorns, eksteroogen, eelthielen, verhardingen enz. Eene twintigjarige ervaring bewijst daarvan de onfeilbare werking. Prijs ƒ 1.

Dr. Franck's Gezondheidspillen. Deze zijn heilzaam tegen maagkwalen, slijm enz.; zij zijn windbrekend, genezen verstoppingen, herstellen de gestoorde spijsvertering en doen melancholie, hypochondrie en zenuwachtigheden verdwijnen. Prijs ƒ 0.75.

Baume Antihémorrhoïdal, het gebruik is in eene kleine verhandeling door Dr. Guillié [illegible] aangegeven. Prijs ƒ 2.50. (3085)

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.